

GINKLO PAVOJINGUMO SĄVOKA TEISĖJE IR KRIMINALISTIKOJE

Eduardas Vaitkevičius *

*Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Kriminalistikos katedra
Ateities g. 20, LT-08303 Vilnius
Telefonas 271 4611
Elektroninis paštas krk@mruni.lt*

Pateikta 2007 m. vasario 19 d., parengta spausdinti 2007 m. gegužės 4 d.

Santrauka. Mūsų šalyje jau dešimt metų civilinę ginklų apyvartą reguliuoja Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas (toliau – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas). Teisinėje literatūroje jau buvo atkreiptas dėmesys į problemas, kurias kelia Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme esanti neapgalvota ir moksliskai nepagrįsta ginklų klasifikacija ir skirstymas į kategorijas. Šio straipsnio tikslas – atkreipti teisės specialistų dėmesį į neigiamas pasekmes, kurias gali sukelti tiesioginis Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo normų taikymas baudžiamojoje teisejoje. Straipsnyje nagrinėjama ginklo pavojingumo sampratos kolizija Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme, kriminalistikoje bei baudžiamojoje teisėje. Atkreipiamas dėmesys, kad Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme įtvirtinta ginklų klasifikacija pagal jų pavojingumo laipsnį yra nepagrįsta, sudaryta pažeidžiant esminius klasifikavimo principus, neapima visų klasifikuojamų objektų ir faktiškai neatspindi ginklų pavojingumo.

Ginklų klasifikavimas Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme turėtų būti iš esmės pakeistas sistemiant kitais pagrindais – pagal ginklų paskirtį ir, priklausomai nuo paskirties, pagal apyvartos apribojimus. Į kategorijas turėtų būti suskirstyti tik Europos Tarybos 1991 m. birželio 18 d. direktyvoje Nr. 477 nurodyti ginklai ir šaudmenys. Ginklo pavojingumo samprata Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme iš esmės skiriasi nuo ginklo pavojingumo sampratos kriminalistikoje bei baudžiamojoje teisėje, todėl neturėtų būti nei tiesiogiai, nei netiesiogiai taikoma baudžiamojoje teisejoje. Baudžiamosios teisės specialistai turėtų suformuluoti aiškią ginklo sampratą remdamiesi baudžiamosios teisės doktrina bei kriminalinės ginklotyros mokslo žiniomis.

Pagrindinės sąvokos: ginklo samprata, ginklų klasifikacija, kriminalistika, baudžiamoji teisė.

IVADAS

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas, priimtas 2002 m. sausio 15 d., įteisino ginklų skirstymą į kategorijas. Šio įstatymo 2 straipsnio 47 punkte ginklų ir šaudmenų klasifikacija aiškinama taip: „šiam įstatyme nustatytas ginklų ir šaudmenų priskyrimas pagal jų pavojingumo laipsnį vienai iš kategorijų (A, B, C, arba D). Pavojingiausi yra A kategorijos ginklai ir šaudmenys, mažiausiai pavojingi – D kategorijos ginklai ir šaudmenys“ [1]. Kaip rodo autoriaus ekspertinė praktika, po 2003 m. liepos 1 d., įsigaliojus naujam Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymui, išaiškinant nusikaltimus,

kurių metu buvo panaudotas šaunamasis ginklas, iki teismo tyrimo pareigūnai, skirdami užduotį atlikti objektų tyrimą, ar teismai skirdami ekspertizę, dažnai klausia, kokia yra pateikiamo tirti ginklo kategorija. Matyt, tai reikėtų vertinti kaip jų siekį išsiaiškinti užfiksuoto byloje ginklo pavojingumą, nes pavojingumo sąvoka vartojama ir baudžiamojoje teisėje. Baudžiamojo kodekso (BK) 60 straipsnyje vardinant atsakomybę sunkančias aplinkybes, 10 punkte nurodoma – jei veika padaryta visuotinai pavojingu būdu arba naudojant sprogmenis, sprogstamąsias medžiagas arba šaunamuosius ginklus [2, p. 138]. BK komentare aiškinama, kad įstatymų leidėjas, nurodydamas nusikalstamos veikos padarymo priemones, iš esmės detalizuoja visuotinai pavojingo būdo formas ir išskiria dažniausiai pasitaikančias, pavojingiausias nusikalstamos veikos padary-

* Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Kriminalistikos katedros docentas, fizinių (chemijos) mokslų daktaras.

mo priemonės: sprogmenis, sprogstamasis medžiagas ir šaunamuosius ginklus [3, p. 340–341]. Ten pat nurodoma, kad „šių priemonių sąvokas ir jų naudojimo tvarką nustato specialūs įstatymai, pavyzdžiui, Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas įtvirtina ginklų ir šaudmenų klasifikavimo į kategorijas nuostatas, teisinius jų apyvartos bei jos kontrolės pagrindus ir kt.“. Kitaip saktant, nusikalstama veika, padaryta panaudojus šaunamuosius ginklus, turi būti vertinama kaip padaryta visuotinai pavojingu būdu dėl pasirinktų veikos padarymo priemonių. Visa tai rodo, kad viena iš aplinkybių, reikšmingų nustatant nusikalstamos veikos, padarytos panaudojus šaunamąjį ginklą, pavojingumą, yra paties naudoto ginklo pavojingumas.

GINKLO PAVOJINGUMO SAMPRATOS ANALIZĖ GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYME

Kaip vertinti konkretaus nusikaltimo metu panaudoto šaunamojo ginklo pavojingumą? Ar galima remtis tik Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme esančiu ginklų skirstymu į kategorijas pagal pavojingumo laipsnį? Mokslinėje teisinėje literatūroje jau minėta, kad šiame įstatyme deklaruojamas ginklų klasifikavimo pagrindas pagal jų pavojingumą yra nepagrįstas, [4, p. 16–23]. Be to, ši klasifikacija visiškai neatsižvelgia į baudžiamajai teisei reikšmingiausią kriminalistinį ginklų ir kitų savo konstrukcija juos primenančių objektų vertinimą.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo antrajame skirsnyje, skirtame ginklų ir šaudmenų klasifikacijai, be jokio paaiškinimo keturiuose straipsniuose išvardinti ginklai, šaudmenys ir jų dalys, ginklų priedėliai ir nurodomi kai kurie šių objektų požymiai. Šis skirstymas primena šaunamųjų ginklų skirstymą Europos Tarybos 1991 m. birželio 18 d. direktyvoje Nr. 477 (toliau – Direktyva), kurioje ginklai taip pat skirstomi į keturias kategorijas, atitinkamai A, B, C ir D [5]. Direktyvoje ginklai skirstomi į kategorijas ne pagal jų pavojingumą, o pagal apyvartos apribojimų griežtumą. Ši Direktyva iš esmės skirta sportinių ir medžioklinių ginklų apyvartos tvarkos sureguliuavimui ir suvienodinimui Europos Sąjungos šalyse, siekiant palengvinti sportinių ir medžioklinių ginklų gabenimą per sieną vykstant į varžybas arba medžioklę kitose Europos Sąjungos šalyse, taip pat vykdyti šių ginklų judėjimo kontrolę. Europos Sąjungos šalims narėms rekomenduojama A kategorijos ginklus civilinėje apyvartoje uždrausti, B kategorijos ginklus leisti įsigyti tik su leidimais, C kategorijos ginklus leisti įsigyti be leidimų, tačiau privalomai registruoti policijoje, D kategorijos ginklus leisti įsigyti be leidimų, tačiau pirkėjus registruoti pardavimų žurnale. Atitinkamai perkamam ginklų asmeniui turi būti išduodamas visose Europos Sąjungos šalyse vienodos formos ginklo pasas su nurodyta kategorija. Iš viso direktyvoje išvardinti 17 rūšių ginklai ir šaudmenys. Šiame sąraše pavojingiausi ginklai įtraukti į A kategoriją. Tarp jų yra automatiniai šaunamieji ginklai, karinės raketos su sprogstamaisiais užtaisais ir jų paleidimo įtaisai – t. y. ginklai, kuriuos panaudojus per labai trumpą laiką galima sukelti pavojų

daugelio žmonių gyvybei, taip pat šaunamieji ginklai, atrodantys kaip kiti daiktai, kuriuos galima panaudoti netikėtai užpuolant, koviniai šaudmenys su specialios paskirties kulkomis, kurių draudimas yra pagrįstas, nes nei sportiniam šaudymui, nei medžioklei tokie šaudmenys nenaudojami. Prie D kategorijos ginklų priskirti vienašūviai ilgieji lygiavamzdžiai šaunamieji ginklai, kitaip tariant vienašūviai lygiavamzdžiai medžiokliniai šautuvai.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme į kategorijas suskirstyta ne 17 ginklų ir šaudmenų rūšių, kaip rekomenduojama Europos Tarybos direktyvoje, o 38 rūšių ginklai, šaudmenys, jų dalys ir priedėliai, tarp jų artilerijos pabūklai (patrankos, haubicos kt.), sprogmenys (bombos, torpedos, minos ir kt.), kurie iš viso neturėtų į tą sąrašą patekti, nes neištraukti į šio įstatymo reguliavimo sritį. Šiame plačiame nesistemingame įvairiausių ginklų sąraše į vieną (B) kategoriją patenka koviniai pistoletai ir templiniai ginklai (arbaletai, laidynės). Į C kategoriją kartu su pertaisomais ilgaisiais šaunamaisiais ginklais (tarp jų koviniais šautuvais ir karabinais) patenka pneumatiniai ginklai, kurių sviedinio energija yra didesnė nei 7,5 J (džaulio). Prie A kategorijos šaudmenų priskiriami pistoletų ir revolverių šoviniai su ekspansyviomis kulkomis, o patys pistoletai ir revolveriai priskiriami prie B kategorijos ginklų. Aišku, kad ginklas, nors ir užtaisytas šoviniais su paprastomis kulkomis, yra pavojingesnis už šovinius, nors ir su specialiomis kulkomis. Be to, visiškai neaišku, prie kurios kategorijos pagal jų pavojingumo laipsnį priskiriami atskirame trečiajame įstatymo skirsnyje atskirai išvardinti draudžiami ginklai ir šaudmenys, kurie nepatenka į klasifikuojamų objektų sąrašą. Tuo pažeidžiamas esminis bet kurios klasifikacijos principas – apimti visus klasifikuojamus objektus.

Dar mažiau suprantami Ekspertų komisijos daiktų, įrenginių modeliams ginklams bei konkrečiai jų kategorijai priskirti (toliau – Ekspertų komisija) sprendimai. Būtent Ekspertų komisijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintais nuostatais pavedama spręsti, ar konkretūs daiktų, įrenginių modeliai priskiriami prie ginklų ar šaudmenų, taip pat suskirstyti konkrečių daiktų, įrenginių modelius, priskiriamus prie ginklų ar šaudmenų, į kategorijas (A, B, C, D) pagal jų pavojingumo laipsnį [6]. Štai 2004 m. vasario 11 d. nutarimu Ekspertų komisija lygiavamzdžius šaunamuosius ginklus, skirtus šaudyti dujiniais ir garsiniais šoviniais (tai yra dujinius pistoletus ir revolverius), taip pat galinčius šaudyti ir šoviniais su pasklindančiu šratų užtaisu, priskyrė prie D kategorijos ginklų, o lygiavamzdžius šaunamuosius ginklus, skirtus šaudyti šoviniais su pasklindančiu šratų užtaisu, priskyrė prie A kategorijos ginklų, nors praktiškai jų pavojingumas yra vienodas [7]. Keistai skamba ir to paties nutarimo teiginiai, kad antgaliai strėlėms, kurių gamintojo nurodyta paskirtis – medžioklė, priskiriami prie B kategorijos ginklų, arba kad automatinių ginklų gabaritiniai-svoriniai maketai, savo išvaizda nesiskiriantys nuo kovinių ginklų ir pagaminti naudojant kovinių ginklų detales, priskiriami prie A kategorijos šaunamųjų ginklų, perdarytų į netin-

kamus naudoti. Tuo pačiu nutarimu Ekspertų komisija prie D kategorijos (tai yra neribotos apyvartos) ginklų priskyrė smogiamuosius ginklus, nors Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas priskiria juos prie draudžiamų ginklų. Tampa neaišku, ar Ekspertų komisijai priskyrus šiuos ginklus prie D kategorijos, jie lieka draudžiami, kaip parašyta Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo trečiajame skirsnyje. Taigi draudžiamų ginklų pavojingumas po tokių Ekspertų komisijos nutarimų tampa dar neaiškesnis, nes tarp draudžiamų ginklų mes matome ir A, ir D kategorijos ginklus.

Prie draudžiamų Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme priskiriami ir bet kokie savadarbiai šaunamieji ginklai, tačiau įstatyme nieko nesakoma apie jų skirstymą į kategorijas pagal pavojingumo laipsnį. Tiesa, įstatyme nėra ir savadarbio šaunamojo ginklo sąvokos išaiškinimo, neaišku, kiek ir kaip perdirbtas fabrikinės gamybos ginklas turi būti laikomas savadarbiu, kaip reikia vertinti fabrikinės gamybos šaunamojo ginklo perdirbimą, kurio metu jam suteikiamos aukštesnės „pavojingumo“ kategorijos ginklo savybės. Pavyzdžiui, D kategorijos ginklo 4,5 mm kalibro pneumatinio šautuvo stūmoklio spyruoklę pakeitus į galingesnę, iš jo iššautų kulkų kinetinė energija viršytų 7,5 J. Ar toks savadarbis perdirbimas neturint tam leidimo, naudojant fabrikinės gamybos spyruoklę vadintųsi C kategorijos ginklo gamyba? Ar ginklas turi būti pripažintas C kategorijos ginklu, ar toks ginklas turi būti pripažintas savadarbiu ginklu? Kaip vertinti fabrikinės gamybos dujinius pistoletus, kurie pritaikomi šaudyti kietais sviediniais be didesnių konstrukcijos pakeitimų, pvz., kai vietoj signalinėms raketoms leisti skirtu antgalio prie vamzdžio laibgaliu prisukamas vamzdelis, į kurį įstatomas kietas sviedinys (kulka), išsviedžiamas garsinio šovinio parako užtaiso pagalba. Kas šiais atvejais bus kompetentingas spręsti, kokios kategorijos tai ginklas – Ekspertų komisija daiktų, įrenginių modeliams ginklams bei konkrečiai jų kategorijai priskirti, teismo balistikos ekspertas ar teismas?

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo senato 2005 m. birželio 23 d. nutarimo Nr. 52 išaiškinime teismams konstatuojama, kad teismai laikosi teisingos praktikos priskirdami nusikaltimo įrankius prie šaunamųjų ar nešaunamųjų ginklų kategorijos remdamiesi eksperto ar specialisto išvada [8]. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, tenka pripažinti, kad ginklo pavojingumo klausimo sprendimas remiantis Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme esančia ginklų klasifikacija yra kriminalistikos požiūriu nepriimtinas, nes ten pateikta ginklų ir šaudmenų klasifikacija moksliskai nepagrįsta, sudaryta pažeidžiant esminius klasifikavimo principus ir faktiškai neatspindi ginklų pavojingumo.

GINKLO IR JO PAVOJINGUMO SAMPRATA KRIMINALISTIKOJE IR BAUDŽIAMOJOJE TEISĖJE

Kriminalistika ginklo pavojingumo sampratos atskirai nenagrinėja. Baudžiamojoje teisėje nagrinėjant nusikalstamas veikas, kuriuose nusikaltimo objektas yra

ginklas, šio konkretaus objekto priskyrimą prie ginklų ir atitinkamai kurios nors ginklų (ar šaudmenų) rūšies pavedama atlikti kriminalistikos, o konkrečiai – ginklotyros specialistui (ekspertui). Specialistas šį uždavinį sprendžia atlikdamas išsamų ekspertinį tyrimą, remdamasis turimomis specialiomis žiniomis bei aprobuotomis kriminalistinio ginklų tyrimo metodikomis. Specialistas teikia išvadą dėl tiriamo objekto remdamasis tyrimo metu nustatytais faktiniais duomenimis. Kokie svarbiausi požymiai nurodo objekto priklausymą ginklui? Visų pirma tai – objekto paskirtis, atsispindinti jo konstrukcijoje, matmenyse ir panaudojoje jo gamybai medžiagoje, bei techninė būklė, leidžianti įgyvendinti jo kovines savybes, tai reiškia galimybę padaryti žmogui pavojingus gyvybei sužalojimus [9, p. 138–139].

Baudžiamojoje teisėje šalia jau minėtų atsakomybę sunkinančių aplinkybių, kai veika padaryta visuotinai pavojingu būdu arba naudojant sprogmenis, sprogstamąsias medžiagas arba šaunamuosius ginklus, veikos pavojingumas BK 253 ir 254 straipsniuose yra vertinamas kaip kvalifikuojantis požymis pagal veikoje užfiksuotų ginklų skaičių. Taigi matome, kad ginklo pavojingumo samprata kriminalistikoje ir baudžiamojoje teisėje iš esmės skiriasi nuo ginklo pavojingumo sampratos Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme.

Kartais specialistas (ekspertas), teikdamas išvadą, turi atsizvelgti ir į baudžiamuosiuose įstatymuose įteisintas normas, prieštaraujančias kriminalistiniam kai kurių objektų vertinimui.

Štai 1961 m. Lietuvos TSR baudžiamajame kodekse 234 straipsnyje dėl baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą šaunamojo ginklo gaminimą, laikymą, įgijimą arba realizavimą, kuris galiojo iki 1998 m., buvo numatyta išlyga – išskyrus lygiavamzdį medžioklinį šautuvą [10]. Tuometiniame BK komentare buvo išaiškinta, kad lygiavamzdžiai medžiokliniai šautuvai nebuvo priskiriami prie šaunamųjų ginklų, o lygiavamzdžio medžioklinio šautuvo šoviniai – prie šaudmenų [11, p. 383–385]. Kodėl lygiavamzdžiui medžiokliniam šautuvui, kuris akivaizdžiai turi visus šaunamojo ginklo požymius, buvo padaryta ši išimtis? Matyt, todėl, kad šios rūšies ginklai dėl savo konstrukcijos ypatybių praktiškai nenaudojami nusikaltimams. Dažniausiai neteisėtas šių ginklų disponavimas susijęs su brakonieriajimu, kurį vertiname kaip neteisėtą, bet vis dėlto ūkinę veiklą. Galiojant minėtai išlygai, ekspertas, nustatęs, kad pateiktas jam tirti objektas yra lygiavamzdis medžioklinis šautuvas, teikdavo išvadą, kad tai nėra šaunamasis ginklas (BK 234 straipsnio prasme). Ši išlyga buvo panaikinta 1998 m. vasario 19 d. dėl vieno rezonansinio nusikaltimo, padaryto panaudojus lygiavamzdį medžioklinį šautuvą.

Pavyzdžių, kai atskiros veikos buvo kriminalizuotos ar įvesti įvairių objektų apyvartos apribojimai ne dėl pačių objektų pavojingumo, bet dėl susidariusios kriminogeninės situacijos, baudžiamojoje teisėje galima rasti daug. Minėto BK 235 straipsnyje dėl baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą nešaunamojo ginklo gaminimą ir nešiojimą išvardinti du nešaunamųjų ginklų pavyzdžiai – durklas ir suomiškas peilis. Suomiškas peilis bu-

vo įvardintas nešaunamuoju ginklu ir daugelio kitų buvusios TSRS respublikų BK. Kaip nurodo Rusijos kriminalistai, suomiškas peilis dėl savo patogumo ir parankumo buvo plačiai naudojamas suomių, karelių, Skandinavijos šalių namų ūkyje. Pagal šio peilio konstrukcijos pavyzdį peiliai buvo gaminami ir kitose šalyse, taip pat ir Rusijoje. Prie nešaunamųjų ginklų suomiškas peilis buvo priskirtas, kai tarpukario sovietinėje Rusijoje jis pradėtas labai plačiai naudoti nusikaltimų metu [12, p. 78–81]. Lenkijos Respublikos ginklų įstatymas prie įrankių ir įrenginių, kurių panaudojimas gali sukelti pavojų gyvybei ar sveikatai, prie nešaunamųjų ginklų, arbaletų, elektrošoko įtaisų priskiria ir lazdas, pagamintas pagal beisbolo lazdų pavyzdį, o už jų neteisėtą realizavimą numato arešto ar baudos bausmę [13]. Manau, kad toks beisbolo lazdų vertinimas suprantamas ir Lietuvoje, kur taip pat daug smurtinių nusikaltimų padaroma naudojant fabrikinės gamybos beisbolo lazdas arba sava-darbes lazdas, pagamintas pagal jų pavyzdį. Vokietijoje dujiniai bei garsiniai pistoletai ir revolveriai buvo priskiriami prie ginklų (pavojingų gaminių) baudžiamosios teisės prasme ir juos galėjo įsigyti tik asmenys, sulaukę 18 metų, bet disponavimas šiais ginklais, įskaitant jų nešiojimąsi, daugelį metų nebuvo ribojamas. Itin padaugė-jus nusikaltimų, padarytų naudojant vadinamosios neribotos apyvartos ginklus, teisės normos, reguliuojančios prekybą ginklais, jų įsigijimo, laikymo, nešiojimo ir naudojimo tvarką, 2002 m. vis dėlto buvo pakeistos. Nuo įstatymo pakeitimo dienos tokio tipo ginklus nešioti galima tik turint leidimą. Toks vadinamasis „mažasis ginklo leidimas“ išduodamas tik patikrinus prašančiojo asmens patikimumą ir asmenines savybes bei jam įgijus pagrindinių elgesio su šiais ginklais žinių, o ypač žinių apie teisę į būtinąją gintį [14, p. 191–194].

Taigi baudžiamoji teisė, sprendama įvairių objektų priskyrimo prie ginklų ir jų pavojingumo klausimą, remiasi ne tik baudžiamosios teisės doktrina, bet ir kriminalistinės ginklotyros mokslo rekomenduojamomis tyrimo metodikomis. Bet kokiu atveju galima teigti, kad ginklo pavojingumo samprata kriminalistikoje bei baudžiamosios teisėje iš esmės skiriasi nuo ginklo pavojingumo sampratos Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme.

IŠVADOS

1. Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme esanti ginklų klasifikacija pagal jų pavojingumo laipsnį yra nepagrįsta, sudaryta pažeidžiant esminius klasifikavimo principus, neapima visų klasifikuojamų objektų ir faktiškai neatspindi ginklų pavojingumo laipsnio.

Ginklų skirstymas pagal jų pavojingumo laipsnį į kategorijas Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme turėtų būti keičiamas sistemant kitais pagrindais – pagal ginklų paskirtį ir, priklausomai nuo paskirties, pagal apyvartos apribojimus. Į kategorijas šiame įstatyme turėtų būti suskirstyti tik Europos Tarybos 1991 m. birželio 18 d. direktyvoje Nr. 477 nurodyti ginklai ir šaudmenys.

2. Ginklo pavojingumo samprata Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme iš esmės skiriasi nuo ginklo pavojingumo sampratos kriminalistikoje bei baudžiamosios teisėje, todėl neturėtų būti taikoma baudžiamosios teisėje.

3. Baudžiamosios teisės specialistai turėtų suformuluoti aiškia ginklo sampratą remdamiesi baudžiamosios teisės doktrina bei kriminalistinės ginklotyros mokslo rekomendacijomis.

LITERATŪRA

1. Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas // Valstybės žinios. 2002. Nr. 13-467 // www.lrs.lt.
2. Lietuvos Respublikos Baudžiamasis kodeksas. – Vilnius, 2000. // www.lrs.lt.
3. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso komentaras. Bendroji dalis / Sud. J. Papiestis. – Vilnius, 2004.
4. Kurapka E. V., Malevski H., Pečkaitis J. S., Vaitkevičius E. Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas baudžiamosios teisės ir kriminalistikos kontekste // Jurisprudencija. 2006. T. 7 (85).
5. Europos Bendrijų Tarybos 1991 m. birželio 18 d. direktyva dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės 91/477/EEC. Autentiškas vertimas. – Europos komitetas prie LR Vyriausybės. Vertimo, dokumentacijos ir informacijos centras.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 551 „Dėl Ekspertų komisijos daiktų, įrenginių modeliams ginklams bei konkrečiai jų kategorijai priskirti sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ // Valstybės žinios. 2003. Nr. 42-1951. // www.lrs.lt.
7. Ekspertų komisijos daiktų, įrenginių modeliams ginklams bei konkrečiai jų kategorijai priskirti 2004 m. vasario 11 d. posėdžio protokolas Nr. 1 // Valstybės žinios. 2004. Nr. 32-1050 // www.lrs.lt.
8. Teismų praktika. 2005. Nr. 23.
9. Kurapka E., Malevski H., Palskys E., Kuklianskis S. Kriminalistikos technikos pagrindai. – Vilnius, 1998.
10. Lietuvos TSR baudžiamasis kodeksas. – Vilnius, 1961.
11. Lietuvos TSR baudžiamojo kodekso komentaras / Sud. V. Pavilionis. – Vilnius, 1989.
12. Тихонов Е. Н. Криминалистическая экспертиза холодного оружия. – Барнаул, 1987.
13. Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji // Dziennik Ustaw z 1999 r. Nr 53, poz. 549.
14. Kruger T. Schreckschuss-, Reizstoff- und Signalwaffen. Die unterschätzte Gefahr. // Kriminalistik. 2006. Nr. 3.

THE CONCEPTION OF ARMS DANGER IN THE LAW AND CRIMINALISTICS

Eduardas Vaitkevičius *
Mykolas Romeris University

Summary

More than ten years the Law of arms and ammunition control of Lithuania Republic (further – The Law of arms and ammunition control) regulates civil circulation of arms. Al-

* Mykolas Romeris University, Faculty of Law, Criminalistics Department, Assoc. Prof. Dr.

ready in legal literature some attention was directed to problems that were revealed by thoughtless and scientifically unfounded arms classification and its distribution into categories in the Law of arms and ammunition control. The task of this article is to turn legal specialists' attention to negative consequences of direct application of standards of the Law of arms and ammunition control in criminal legal procedure. The collision of conception of arms danger in the Law of arms and ammunition control and criminalistics and criminal law is analysed in the article. Attention is directed to the issue that arms classification according to the degree of arms danger isn't unfounded and it is created violating general principles of the classification and it didn't encompassed all objects of the classification and, in facts, didn't reflect arms danger.

Arms classification in the Law of arms and ammunition control of Lithuania Republic must be review in general sys-

tematising it on the other basis – according its purpose and, depending on the purpose, according limitations of the circulation. Only arms and ammunition specified in the European Council directives No.477 18 June 1991 must be distributed to categories. The conception of arms danger in the Law of arms and ammunition control of Lithuania Republic differs in general from the conception of arms danger in criminalistics and criminal law, so, it must be not applied directly and indirectly in criminal legal procedure. Specialists of criminal law must formulate clear conception of the arms on the base of doctrine of criminal law and realia of criminalistic research of arms.

Keywords: criminalistics, criminal law, arms conception, classification of arms.